

Næringslivet 2030 – strategi for næringsutvikling

1. Innledning

Aurskog-Høland kommune har stolte tradisjoner innen jordbruk, skogbruk og industri. Med en unik kombinasjon av store arealer og sentral plassering på østlandsområdet, og med Sverige og EU som nærmeste nabo, har Aurskog-Høland hatt god vekst de siste 15 årene – både befolkningsøkning og næringsvekst.

Et solid næringsliv i utvikling legger grunnlaget for vår velferd. Det er de lønnsomme bedriftene som gir jobber til innbyggerne, betaler lønn slik at innbyggerne kan finansiere sin egen velferd, og betale skatt som finansierer vår felles velferd. Det er innbyggerne som gir skatteinntekter som sikrer den offentlige velstanden. Bedriftene produserer varer og tjenester som trengs for at vi skal leve det gode liv, og for å utvikle samfunnet og oss.

Det viktig å ha en jobb i nærheten av der en bor. En jobb som gir en inntekt til å leve av, og grunnlag for å skape det gode liv. Arbeid gir mening, og bidrar til å forebygge utenforskap. Arbeid bidrar også til bedre folkehelse. Et interessant og variert arbeidsmarked legger ofte grunnlag for hvor yngre mennesker velger å bosette seg.

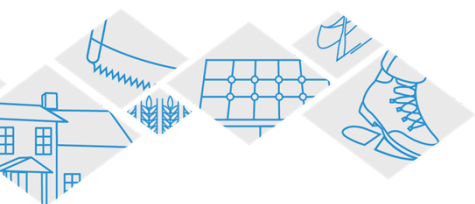
Det lokale næringslivet spiller en viktig rolle i lokalsamfunnene. I tillegg til å tilby jobber der folk bor, bidrar de ofte til å skape attraktive bomiljøer. Bedriftene bidrar direkte med møteplasser, tilbyr tjenester til en befolkning i endring, hindrer utenforskap og ikke minst investerer de i lokalsamfunnene. Mange bedrifter tar også en aktiv rolle som samfunnsaktør og samspiller med lokalmiljøet for å gi noe tilbake.

Næringsstrategien skal styrke kommunens posisjon for framtida. I et globalt marked der klimautfordringene er store, er bærekraft viktig også i næringsutviklingen. Sammen med næringslivet skal kommunen fortsette å utvikle en grønn og attraktiv kommune – både for å bo, leve, jobbe og besøke. Hensikten med næringsstrategien er:

Aurskog-Høland kommune legger til rette for næring

Strategien peker på tre innsatsområder for kommunen. Handlingsdelen inneholder tiltak for å oppnå ønskede resultater. De tre innsatsområdene er:

- Koble eksisterende verdikjeder med kunnskap, teknologi og forskning.
- De rette næringsarealene til de rette næringene.
- En attraktiv kommune å besøke og bo i.

2. Bakgrunn

Denne strategien er laget ut fra vedtatt [planstrategi for Aurskog-Høland kommune 2020-2024](#):

«Det er behov for en kortfattet overordnet næringsstrategi som tydeliggjør føringer for arbeidet med næringsutvikling og som ser på forholdet mellom kommunen, Aurskog-Høland Utbyggingsselskap, Aurskog-Høland Utvikling og Rømskog Næringssselskap AS. Strategien skal spesielt fokusere på kommunens rolle som kunde og tilrettelegger. Landbruk inngår som del av næringsstrategien.»

Samfunnet er i rask endring, og endringene lokalt er påvirket av globale endringer og trender. Strategien skal legge rammene for hvordan kommunen skal bidra til næringsutvikling frem mot 2030.

Med utgangspunkt i et målrettet kunnskapsgrunnlag (se vedlegg 1) ble det igangsatt en bred medvirkningsprosess. For å få innspill til strategien og sikre forankring, ble det arrangert åpne møter i alle tettstedene, i tillegg til et møte rettet mot landbruksnæringene. Samarbeidspartnere ble også invitert til å komme med innspill i prosessen. Dette ga gode innspill til konkretisering av strategien. Prosessen er oppsummert i vedlegg 2.

3. Føringer

3.1 Overordnede nasjonale og regionale føringer

Fremstilling av bærekraftsdimensjonene. Kilde Stockholm Resilience Centre / Viken fylke

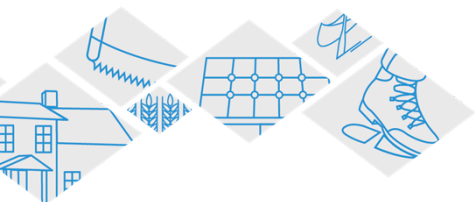
FNs bærekraftsmål legger gode rammer for utviklingen som ønskes. Norges ambisjoner er høye, og tiden er knapp. Innen 2030 skal det grønne skiftet gjennomføres – med grønt industriløft og utvikling av mer bærekraftig næringsliv. Næringslivet pålegges store forpliktelser, men får også store muligheter til ny verdiskaping gjennom de endringer som samfunnet må gjøre for å oppfylle bærekraftsmålene.

Denne strategien bygger generelt på overordnede strategier og kunnskap fra regjering og fylke innenfor næringsområdet. I «*Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023*» trekker regjeringen fram vekstkraftige regioner og lokalsamfunn som overordnet mål.

Aurskog-Høland kommune ligger i ytterkant av Norges største arbeidsmarkedsregion. Kommunen er en del av Nedre Romerike. Samtidig er det mange samarbeid som strekker seg sørover mot Indre Østfold, og også over grensa til Sverige. Denne sentrale beliggenheten gir mange ulike samarbeidsrelasjoner med mange ulike aktører.

Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) utarbeidet i 2017 en felles næringsstrategi for kommunene Lørenskog, Lillestrøm, Nittedal, Rælingen og Aurskog-Høland.

«Et Nedre Romerike som kjennetegnes av sterkere samhørighet, et variert næringsliv og flere spennende, kunnskapsbaserte arbeidsplasser.»

Aurskog-Høland kommune deltar også i flere ulike samarbeid der næringsutvikling er viktig. Disse samarbeidene bidrar til større aktivitet, men legger også felles føringer for aktiviteten og regionen. De mest forpliktende samarbeidene er Vannområdene og Regionalpark Haldenkanalen. Andre relevante samarbeid er medlemskap i Ungt entreprenørskap, Kunnskapsbyen Lillestrøm og Østfold Næringshage. Det er også flere samarbeid som går over landegrensa til Sverige, med Grensekomiteen Østfold – Värmland som den mest forpliktende. Se vedlegg 5 for oversikt.

3.2 Kommunale føringer

Kommunens visjon: Muligheter, miljø og mangfold, danner sammen med mål og satsingsområder grunnlag for alle kommunale planer og strategier.

Fig. 1 Visjon, verdier, mål og satsingsområder for Aurskog-Høland kommune

Kommunens satsingsområder er valgt ut fra FNs bærekraftsmål. Figuren viser sammenheng mellom satsingsområdene og bærekraftsmålene. Næringsutvikling er inkludert i flere av satsingene.

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet som gir føringer, retning og strategier for samfunnsutviklingen – inkludert næringsutvikling og denne strategien. Kommuneplanen er overordnet og åpner for mange løsninger. Næringsstrategien skal målrette, konkretisere og operasjonalisere de overordnede målene. I tabellen under oppsummeres de mest direkte mål, delmål og strategier fra kommuneplanen som gjelder næring.

Mål	Delmål	Strategi
• Være en attraktiv kommune å drive næringsvirksomhet i. • Ha et aktivt, og nyskapende næringsliv med fokus på landbruksnæringen og lokale arbeidsplasser.	• Ha tilgjengelige byggeklare næringstomter i kommunens største tettsteder. • Prioritere nye fremtidige arbeidsplasser ved bruk av kommunens egne ressurser (jord, skog og natur) i tillegg til dagens tradisjonelle miljøer innen industri/produksjon. • Økt antall lokale arbeidsplasser.	• Legge til rette for de fleste typer næringer. • Markedsføre og fremsnakke Aurskog - Høland som det naturlige stedet for næringsvirksomhet. • Tilrettelegge for økt lokal verdiskapning og innkjøp av lokale varer og tjenester. • Styrke arbeidet med videreutvikling av landbruksnæringer, lokalmat og opplevelser. • Være en positiv og nærings- vennlig ja-kommune med effektiv saksbehandling. • Gjennom tettsteds- og sentrumsutvikling legge forholdene til rette for at handels- og service- næringene styrkes med mål om å bli selvforsynt.

I arbeidet med næringsstrategien har «ti råd fra barn og unge» vært viktige, da disse sier hvordan framtidige generasjoner ønsker at kommunen skal legge til rette for framtidens næringsliv. Næringsstrategien må samspille med andre overordnede planer og strategier i kommunen innenfor områdene: klima og miljø, folkehelse og andre planer som legger rammene for kommunens bo- og besøksattraktivitet. Sammen skal planene og strategiene støtte opp om kommunes visjon og verdier.

3.3 Rettslige rammer for næringsutvikling

Kommuneloven setter ingen konkrete grenser for hvordan kommunen skal kunne arbeide med næringsutvikling. Norge har et system der kommunene gjennom lov har blitt pålagt konkrete ansvarsområder (lovpålagte oppgaver). Utover disse kan kommunene selv bestemme hvordan de organiserer seg, og hvilke oppgaver de tar på seg.

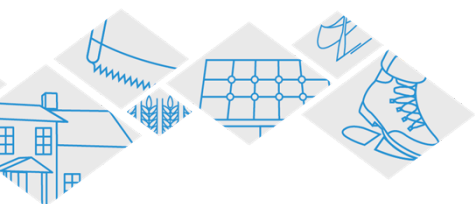
Kommunens frihet er innskrenket gjennom forpliktelser etter EØS-avtalen. Den er nedfelt i norsk lov gjennom blant annet statsstøtteloven og lov om offentlige anskaffelser, som skal sikre likebehandling og konkurranse mellom næringsdrivende. I tillegg kan overordnede planer som regional areal- og transportplan sette skranker for kommunenes handlefrihet i plansaker.

3.4 Kommunens rolle som næringsutvikler

Næringsutvikling er ingen lovpålagt oppgave, men er strategisk viktig for å sikre verdiskapning og arbeidsplassutvikling i kommunen. Skillet mellom næringsutvikling og annen samfunnsutvikling har blitt mindre tydelig. Målene er felles, og samarbeid må til for å lykkes. Skal kommunen lykkes med næringsutvikling, må alle fagområder samspille og bidra.

Som næringsutvikler, er kommunens rolle fordelt på:

- Tilrettelegging
- Innkjøper/kunde
- Arealplanlegger og -forvalter
- Samarbeidspartner

Tilrettelegging er det viktigste redskapet. Kommunen kan bidra til å skape nettverk, møteplasser, synlighet og omdømme. Andre viktige virkemidler er kommunen som **kunde/innkjøper**. Det offentlige kjøper inn varer og tjenester for store beløp hvert år. Ved å bruk innkjøp som et strategisk verktøy, kan kommunen bidra positivt til utvikling av det lokale næringslivet, og bidra til innovasjon og nyutvikling innenfor rammene av lov om offentlige anskaffelser. Kommunen kan også bidra i ulike **samarbeidsprosjekter** som for eksempel partner, og pilotkunde.

For å være en næringsvennlig kommune, er det viktig å tilby gode tjenester til hele næringslivet. Kommunen skal **aktivt bistå** alt næringsliv i kommunen slik at det trives. Tilgjengelighet og forutsigbarhet er viktig for å levere gode tjenester.

Som **arealplanlegger** har også kommunen en viktig rolle for å tilrettelegge for næringsutvikling. Dette gjelder både egne områder til næringsformål og sentrumsformål, og omdisponering til næring. Det er viktig at disse områdene er attraktive for næringsaktørene og bidrar til å skape gode synergier også utover det konkrete området.

Denne strategien omfatter det utviklingsorienterte arbeidet som gjøres for alt næringsliv i hele kommunen. Strategien er overordnet, utviklingsorientert og framtidsretta, og er derfor også næringsnøytral. Den omhandler ikke det lovpålagte arbeidet innenfor for eksempel landbruk og bevilninger. Denne strategien prioriterer hvilke retninger kommunen skal jobbe strategisk og langsiktig. Kommunen skal være en **næringsvennlig kommune** ved å være tilgjengelig, veilede og bistå hele næringslivet så godt som mulig.

Strategien må også ha rom for å følge opp større initiativ som bidrar til å nå målene selv om de ikke er konkret beskrevet. Utviklingen i næringslivet skjer så raskt nå, at det er vanskelig å forutse hva de beste framtidige løsningene vil bli. Derfor må det være rom for å gjøre justeringer i strategiperioden.

3.5 Samarbeidsrelasjoner

Aurskog-Høland er med i flere ulike samarbeid – både med innhold, form, innretning og geografisk område. Kommunen er langstrakt og bevegelsesmønstrene til innbyggerne er ulike i de forskjellige delene av kommunen. Aurskog-Høland er formelt en del av det interkommunale politiske samarbeidet på Nedre Romerike sammen med Lillestrøm, Rælingen, Lørenskog og Nittedal. Samtidig har kommunen flere formelle samarbeid med Indre Østfold-regionen, blant annet vannområde og veterinærvakt.

Aurskog-Høland kommune er eier av AS Aurskog-Høland Utbyggingsselskap. Rømskog Næringsselskap AS ble i forbindelse med kommunesammenslåingen i 2020 slått sammen med AS Aurskog-Høland Utbyggingsselskap. Utbyggingsselskapet er et aksjeselskap som kjøper, utvikler, selger og leier ut næringsarealer i hele kommunen. Dette er med å legge til rette slik at det er tilgjengelige næringsarealer i hele kommunen. Kommunen eier også Jobberiet AS, og er medeier i Norasonde, som begge tilbyr arbeidsinkludering.

Kommunen drifter også selv to av sine anlegg på kommersielle vilkår: Bjørkebadet og KulturArena. Aurskog-Høland er en betydelig skogeier, med 13.117 dekar totalt

skogsareal, hvorav 11.751 er produktivt. Skogen driftes på kommersielle vilkår.

Aurskog-Høland er aktivt medlem i flere samarbeidsrelasjoner. Innen reiseliv og besøksnæring er Haldenkanalen Regionalpark den største. Som en del av dette samarbeidet deltar kommunen også i flere prosjekter, også med kommuner i Sverige.

Kommunen er også medlem i Kunnskapsbyen Lillestrøm og Østfold Næringshage. Medlemskapet i Ungt Entreprenørskap er viktig for å skape kultur for entreprenørskap og kunnskap om innovasjon og kreative metoder i hele skoleløpet.

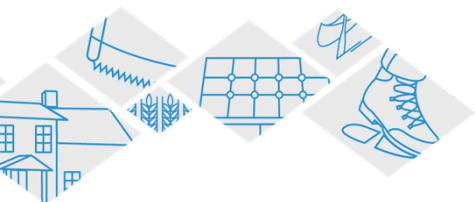
I tillegg jobber kommunen aktivt for å skape gode nettverk for næringslivet i egen kommune. Kommunen er sekretariat for Aurskog-Høland Utvikling, som er en sammenslutning av kommunens fire lokale næringsforeninger:

- Hemnes Næringsforening
- Løken og omegn næringsforening
- Bjørkelangen Næringsforening
- Aurskog Næringsforening

I tillegg deltar representanter for landbruket og skogbruket, og de to lokalbankene Aurskog Sparebank og Høland & Setskog Sparebank.

Kommunens to lokalbanker, Aurskog Sparebank og Høland & Setskog Sparebank, har etablert et næringsfond der kommunen er sekretariat. Sparebankenes næringsfond skal bidra til utvikling av næringslivet i kommunen gjennom økonomiske tilskudd.

Oversikt over samarbeid og samarbeidsrelasjoner, er i vedlegg 5.

4. Nåsituasjon

4.1 Kommunens nåsituasjon basert på kunnskapsgrunnlag og medvirkningsprosess

Aurskog-Høland kommune ligger i den regionen som vokser mest i Norge. Det er 3151 foretak registrert i kommunen per januar 2023 og i 2022 ble det registret 234 nye. De største næringene i kommunen er bygg og anlegg, handel og service og landbruk.

Aurskog-Høland er en landbrukskommune. Kommunen er landets fjerde største produsent av korn og åttende største skogkommune. De store utmarksområdene med idylliske innsjøer og naturlige skogsområder-villmark, er også viktige ressurser både for næringsutvikling og for rekreasjon.

Aurskog-Høland:

Areal:
1145 km²

Tettsteder:
Aurskog
Bjørkelangen
Løken
Hemnes
Setskog
Rømskog

Aurskog-Høland kommune.

Innbyggerutvikling Aurskog-Høland kommune.

Det har blitt gjennomført analyser for å forstå nåsituasjonen for Aurskog-Høland bedre, spesielt relatert til næringslivet. Analysene er gjort med utgangspunkt i offentlig tilgjengelig statistikk, Menon sin rapport «*Mulighetsrommet for Vikens næringslivet i etterkant av korona*», Norges Vels sin rapport utarbeidet for Aurskog-Høland kommune, KS/ Samfunnsøkonomisk analyse sine lærdommer fra gode vertskommuner for næringsutvikling og smart spesialisering som metode.

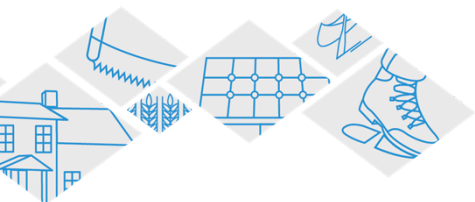
Rapportene danner et framtidsbilde av muligheter knyttet til det grønne skifte, samarbeid og verdikjedefokus. En aktiv og målrettet kommune trekkes fram som en mulighet for å lykkes bedre med næringsutvikling. Dette bygger opp om internasjonale trender med fokus på bærekraft, digitalisering og globalisering.

Analysene viser at en utvikling med utgangspunkt i eksisterende verdikjeder og bedrifter har større sannsynlighet for å lykkes, dette går under *smart spesialisering*. Se tekstboks for mer informasjon om smart spesialisering. Framtidsbilde av Aurskog-Høland kommune i denne settingen er positivt.

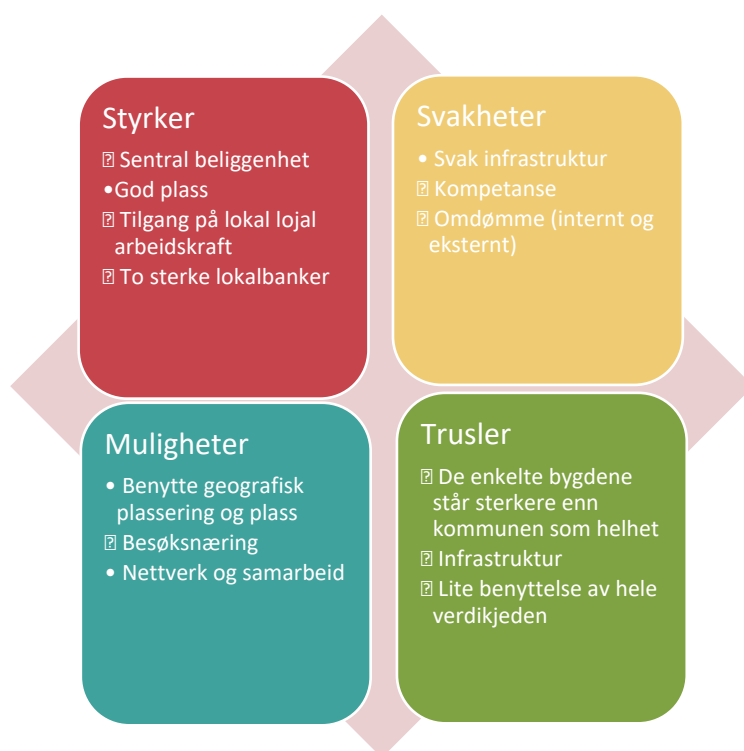
Smart spesialisering: Smart spesialisering tar utgangspunkt i eksisterende verdikjeder og tilfører kompetanse for å stimulere til vekst og innovasjon. Det er gode muligheter til å lykkes gjennom å fokusere der bedriftene allerede har lyktes og har konkurransefortrinn.

Næringslivet i Aurskog-Høland er preget av arbeidsintensive produksjoner, og vårt næringsliv har gode muligheter til å lykkes inn mot de trender og forventninger. Særlig aktuelt her er å bruke smart spesialisering, våre konkurransefortrinn som eksempelvis plass og beliggenhet, for å utvikle tilrettelegging og næringsutvikling videre.

Fra 2021 ble kommunen godkjent av EFTA (European Free Trade Association) som en distriktskommune og kan dermed få ytterligere statsstøtte til næringsutviklingsprosjekter gjennom fylket, Innovasjon Norge, Forskningsrådet og SIVA (Selskapet for industrivekst) Det er unikt å være distriktskommune og samtidig være del av det store arbeidsmarkedet rundt hovedstaden, ha vekst i innbyggertall og næringsliv, og være så nære store internasjonale kunnskapsmiljøer.

Basert på innspill i **medvirkningsprosessen** og analyser av kunnskapsgrunnlaget er følgende styrker, svakheter, muligheter og trusler (SWOT-analyse) trukket fram:

Merknad til SWOT-analysen:

Innen infrastruktur inkluderes mangel på riksvei, tog, begrenset kollektivtilbud til hele kommunen, strøm og energi, med mer.

Vårt næringsliv har sterke posisjoner der de er i sine verdikjeder, men kan med fordel utnytte det som er i og rundt den posisjonen de har i verdikjeden.

5. Strategien

Hensikten med næringsstrategien er:

Aurskog-Høland kommune legger til rette for næring

Vår visjon er muligheter, miljø og mangfold. Kommunens mål er å skape en moderne, framtidsretta og attraktiv kommune, ta vare på natur- og kulturverdier, og sikre innbyggerne et likeverdig og godt offentlig tjenestetilbud av høy kvalitet. Dette gjelder også for arbeidet med næringsutvikling.

Denne strategien skal bidra til videre bærekraftig utvikling både for næringslivet og befolkning i Aurskog-Høland kommune med utgangspunkt i vår historie og våre fortrinn.

Med utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget med statistikk og trender, og innspill gjennom prosessen, har en sett etter hva som er kommunens fortrinn og hva som skiller Aurskog-Høland fra andre kommuner. Det er sett på hva som er framtidsretta og hvilken posisjon som understøtter våre ambisjoner som næringsvennlig kommune.

For å realisere strategien, er følgende tre innsatsområder valgt ut basert på kunnskapsgrunnlaget, innspill, vurderinger av trender og mulighetsrom:

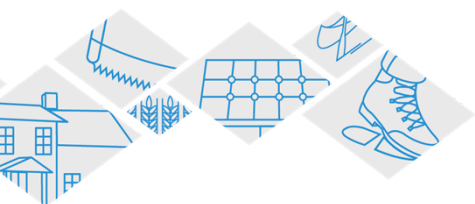
- Koble eksisterende verdikjeder med kunnskap, teknologi og forskning.
- De rette næringsarealer til de rette næringene.
- En attraktiv kommune å besøke og bo i.

5.1 Koble eksisterende verdikjeder med kunnskap, teknologi og forskning

Det største uforløste verdiskapingspotensialet er knyttet til å utvikle eksisterende verdikjeder og eksisterende næringsliv. Dette konkretiseres igjennom smart spesialisering. Ved å utvikle det vi allerede er gode på og de bedriftene som er etablert her, viser statistikk at sannsynligheten for å lykkes øker. Gode nettverk, godt samarbeid og riktig kompetanse gir inspirasjon til utvikling.

Til grunn for framtidig vekst og utvikling ligger bærekraftsmålenes tre elementer; sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Innovasjon trengs på alle områdene, og innenfor alle de tre elementene. Sirkulære verdikjeder vil være en modell der bærekraftsmålene innfris.

Verdikjedene kan også styrkes gjennom ny teknologi, digitalisering, automatisering, nye produkter, kunder og markeder. Tilførsel av kunnskap, teknologi og forskning vil være virkemidler for å bidra til videreutvikling av verdikjedene. Her kan det skapes nye næringsmuligheter og gi kompetansebaserte næringsetableringer med ny kunnskap fra samme miljøer – både nyetableringer, knoppskytinger og nyskaping internt i bedriftene. Dette vil kunne gi økt produktivitet i eksisterende næringsliv og identifisere nye næringsmuligheter i og rundt verdikjeden.

Aktuelle verdikjeder å se på muligheter for konkrete prosjekter i, er innenfor bygg og anleggsprodukter, cellulosebaserte produkter og jordbruksbasert mat. Dette er verdikjeder der Aurskog-Høland har konkurransefortrinn gjennom sterke aktører som er markedsledende innen sine nisjer. Landbruksnæringene og deres verdikjeder står sterkt i kommunen. I pendleravstand fra Aurskog-Høland er det ledende forskningsmiljøer som understøtter våre sterke verdikjeder. Instituttene på Kjeller, Universitetet i Oslo, OsloMet og Norges miljø- og biovitenskaplige universitet er alle aktuelle forskningssamarbeidspartnere.

I kommunen er det to videregående skoler: Bjørkelangen og Kjelle. I tillegg er også Fagskolen Viken etablert her. Dette gir unike muligheter for å koble utdanning med næringslivets behov. Et godt samarbeid her er viktig for å sikre bedriftene den kompetansen som trengs framover. Her er satsing på lærlinger og det lokale opplæringskontoret viktig. Et sterkt lokalt utdanningstilbud er også viktig for å være attraktive for ungdom.

Verdikjedene som er i Aurskog-Høland, krysser kommunegrenser og landegrenser. Et godt samspill med våre nabokommuner bidrar til å utvikle sterkere verdikjeder. Sterke og tydelige verdikjeder vil være med å bygge sterke regioner og styrke omdømme. At Aurskog-Høland er en distriktskommune, vil være en fordel for bedriftene som etablerer seg her. Det vil kunne være et incitament som må synliggjøres inn i verdikjedene, og som kan styrke Aurskog-Høland som lokalisering.

Kort oppsummert om å koble eksisterende verdikjeder med kunnskap, teknologi og forskning:

- Utvikling av verdikjedene med forankring i sirkulær utvikling og bærekraft, teknologi, digitalisering og forskning.
- Samarbeid med og kobling til forskningsmiljøer.
- Koble videregående skoler og fagskole med næringslivet.
- Samarbeid på tvers av regioner og landegrenser for utvikling av verdikjeder.

5.2 De rette næringsarealene til de rette næringene

Aurskog-Høland har en sentral plassering i nærheten til store markeder – nærheten til kunder, arbeidsmarked og kunnskapskilder. Aurskog-Høland kommune har store arealer, og vilje til å legge til rette for de rette næringsarealer i hele kommunen.

En bærekraftig arealforvaltning må ligge til grunn for avsetning av arealer til nye formål. Dette gjelder også for næringsarealer. Dyrka mark benyttes allerede til næringsformål gjennom matproduksjon. Det samme gjelder for produktive skogsarealer. Jordvernet skal ivaretas. Mange av de mindre produktive arealene er en del av vår utmarkbynære villmark – og viktige for trivsel, rekreasjon og har mange muligheter for å skape unike bynære villmarksopplevelser, også næringsmuligheter.

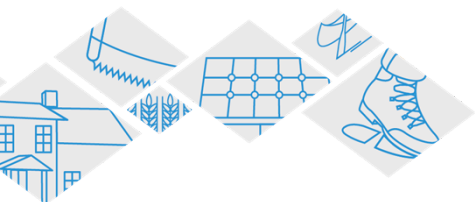
Kommunens tettsteder har forskjellige behov, og det må settes av næringsarealer som gjør det mulig for alle tettstedene å utvikle seg. Næringsarealer må utformes slik at de bidrar til å øke attraktivitet der de etableres. Når de samspiller med områdene rundt, gir et godt grunnlag for bærekraftig næringsutvikling. Næringslivet er en samfunnsbygger, og gode næringsområder vil kunne forsterke den rollen. Det vil være viktig å kunne utvikle de verdikjedene hvert tettsted er gode på og utvikle nye næringer som kan komplettere eksisterende næringskjeder.

Det har vært lite utvikling i hvordan selve næringsområdene utvikles. For å være attraktive for de rette næringene, må også næringsområdene utvikles framtidsetta. Ved aktivt å bruke bærekraftselementene, antas det å øke attraktiviteten på framtidige næringsområder. Det er et ønske å kunne tiltrekke seg større bedrifter, spesielt innenfor det grønne skiftet. Det må derfor avsettes store arealer for å kunne være med i konkurransen om de større framtidsetta etableringene.

Innovative og bærekraftige næringsarealer, hensyntar området det ligger i. I tillegg til nye næringsarealer, er det viktig å utnytte de områdene som allerede er avsatt til næring best mulig. Ved å utvikle og transformere eksisterende næringsområder, ta i bruk næringsbygg (inkludert landbruksbygg) på nye måter og se på alternativer for mer effektiv arealutnyttelse, vil det totale arealet tilgjengelig for næringsutvikling øke og være variert.

Et annet viktig aspekt er energi. Det er i dag knapphet på energi. Å legge til rette for produksjon av energi både på næringsarealet og på egne arealer, er ønskelig. Det er viktig at denne lokale energiproduksjonen bidrar til økt lokal attraktivitet og kan benyttes lokalt. Ulike lagringsmetoder vil være en del av slike etableringer.

Gode næringsarealer som tiltrekker seg de rette næringene, vil også tiltrekke seg ekspertise. Det er derfor viktig å legge til rette for god infrastruktur for arbeidskraften. Motpendling vil for noen være attraktivt i tillegg til den rette jobben. Gode bomiljøer i nærheten av arbeidsplassen vil også være attraktivt for arbeidskraft. Gode og varierte bomuligheter kan gi økt tilflytning og er viktig for å støtte opp om næringsutviklingen. Det er derfor viktig at næringsområdene utvikles på en slik måte at de ikke forringer verdien til områdene rundt. Dette være seg muligheter for å oppleve vår bynære villmark, gode bomiljøer, gode oppvekstsvilkår og gode muligheter for en aktiv fritid.

Kort oppsummert om de rette næringsarealene til de rette næringene

- Bærekraftig arealutvikling
 - Jordvern skal stå sterkt
 - Ivareta bynær villmark og naturområder til rekreasjon
 - Samspill mellom næringsarealene og området de ligger i
 - Utnytte eksisterende næringsbygg og næringsarealer
- Være med i konkurransen om de større framtidsretta etableringene
- God infrastruktur for arbeidskraften og næringslivet
 - Gode bomiljøer
 - Gode fritidsområder
 - Infrastruktur som energi og vei

5.3 En attraktiv kommune å besøke og bo i

Aurskog-Høland har et aktivt kulturlandskap og store arealer utmark med mange innsjøer og vannveier. Her er det et variert dyreliv og mange muligheter for unike opplevelser. Det er godt tilrettelagt for å oppleve kommunen på sykkel, kano, kajakk, til fots, på ski eller skøyter. Utenfor stien er det uberørt natur, og muligheter for å se nattehimmelen uten lysforurensning - en unike muligheter for bynær villmarksupplevelser.

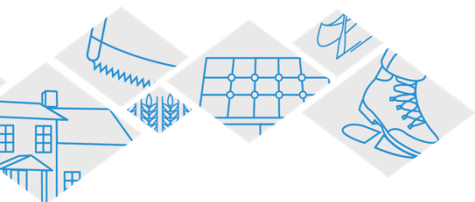
Kommunen har flere hyggelige møteplasser med kafeer, historiske bygninger og tilrettelagte uteområder. Idrettslivet i kommunen er veldig aktivt. I alle bygdene er det gode idrettsanlegg som også er sosiale møtepunkter. Handels- og servicetilbudet er også variert. I kommunen finnes både større handelssentra og små nisjebutikker. Disse tilbudene vil også gjøre kommunen til en god bokommune. Aurskog-Høland har varierte bomiljøer – fra leiligheter til frittliggende eneboliger. Skoletilbudet i kommunen er nært der folk bor. Det er også et relativt stort antall hytter i kommunen. Eierne og brukerne av fritidsboliger, er en ressurs som kan brukes for å utvikle kommunen videre. I alle bygdene er det stolte, aktive nærmiljøer med stort samhold. Frivilligheten i kommunen er aktiv, og det er et bredt tilbud av aktiviteter. Dette samlet gir god trivsel i alle livsfaser.

Reiselivsnæringene er viktig for å øke attraktiviteten og tilgjengeligheten i vår kommune. Besøksnæringene er veldig varierte fra små foretak til store hoteller. Varehandel og servicenæringene er en del av besøksnæringene, og viktige for å skape gode tettsteder og bomiljøer. Mye av næringen har også tett samspill med frivilligheten. Næringen er ofte sesongbasert. Verdiskapingen i næringen er ofte begrenset, men den er veldig viktig for trivsel og omdømmebygging. Det er gode samvirkninger mellom besøksattraktivitet, bostedsattraktivitet og næringsattraktivitet. Kommunen kan legge til rette for næringsdrevet besøksattraktivitet ved å sette av arealer for publikumsrettede funksjoner i sentrum. Gjennom nettverk som for eksempel Regionalpark Haldenkanalen, kan vårt reiseliv styrkes og synliggjøres som del av en større pakke.

Kort oppsummert om en attraktiv kommune å besøke og bo i

- God bokommune og besøkskommune går hånd i hånd
- Variert tilbud innenfor møteplasser, kultur, idrett og handel
- Engasjerte bygder og tettsteder med aktivt foreningsliv som tilbyr aktiviteter
- Videreutvikling av reiseliv og besøksnæring har et stort potensial
- Nettverk og samarbeid nødvendig for utvikling av besøksnæring

6. Implementering

Handlingsplan og organisering

Delmålene og tiltakene er listet opp i en egen handlingsplan som er lagt frem sammen med denne strategien. Handlingsplanen (vedlegg 6) skal knyttes opp til den årlige økonomiplanen. Her vil de enkelte tiltakene inkluderes. Det samme vil organisatoriske og økonomiske konsekvenser knyttet til de enkelte tiltakene.

Realisering av strategien er et felles ansvar for kommunen – både politikk og administrasjon. Næringsutvikling er tverrsektorielt, det må også gjenspeiles i handlingsplanen.

Gjennomgang av samarbeid

Kommunen har i dag en rekke forpliktende samarbeid som må vurderes slik at de hver for seg og samlet bidrar til at Aurskog-Høland når sine mål. Oversikt over relevante samarbeid og vurdering av dem er gitt i vedlegg 5.

Revidering

Denne strategien er vedtatt for perioden 2023–2030. Næringsområdet er imidlertid i rask utvikling. Strategien skal å stimulere til bærekraftig næringsutvikling og fremme Aurskog-Høland som et attraktivt sted å etablere og drive næringsvirksomhet. Finner man at utviklingen har gått forbi ambisjonen i de enkelte tiltakene, må det vurderes nye tiltak innenfor det samme området.

Underliggende lokale forskrifter og regelverk skal bygge opp om denne strategien for å sikre forutsigbare rammer og langsiktighet for næringslivet.

Tilgjengeliggjøring

Strategi for næringsutvikling tilgjengeliggjøres på kommunes nettside, og gjøres kjent blant annet gjennom bruk av sosiale medier. Målene og tiltakene i denne strategien bør vektlegges i beslutninger og vedtak med konsekvenser for næringsliv og arbeidsplasser.

7. Oversikt over vedlegg

Vedlegg 1: Kunnskapsgrunnlaget

Vedlegg 2: Medvirkningsprosess

Vedlegg 3: Lovpålagte oppdrag landbruk

Vedlegg 4: Lovpålagte oppdrag alkohol- og serveringsbevilling og tobakk

Vedlegg 5: Oversikt over samarbeid

Vedlegg 6: Aktivitetsplan 2023 med forslag til handlingsplan fra 2024